

Връчване на документи - Белгия

СЪДЪРЖАНИЕ

- 1 Какво на практика означава правният термин „връчване на документи“? Защо има особени правила за „връчването на документи“?
- 2 Кои документи трябва да се връчват официално?
- 3 Кой отговаря за връчването на документ?
- 4 Действия за установяване на адрес
 - 4.1 Съгласно Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела, замоленият орган в тази държава членка опитва ли се по собствена инициатива да установи местонахождението на адресата на документите за връчване, ако адресатът вече не пребивава на адреса, известен на молещия орган?
 - 4.2 Чужди съдебни органи и/или страни в съдебно производство имат ли достъп до регистри или услуги в тази държава членка, позволяващи установяването на настоящия адрес на лицето? Ако отговорът е „да“, кои са съществуващите регистри или услуги и каква процедура трябва да се следва? Каква такса, ако има такава, следва да се заплати?
 - 4.3 Как органите в тази държава членка разглеждат искане за установяване на настоящия адрес на лицето, изпратено съгласно Регламент (ЕО) № 1206/2001 на Съвета от 28 май 2001 г. относно сътрудничеството между съдилища на държавите членки при събирането на доказателства по граждански или търговски дела?
- 5 Как на практика се извършва обичайното връчване на документа? Съществуват ли алтернативни начини, които могат да се използват (различни от заместващото връчване, посочено в точка 6 по-долу)?
- 6 Позволено ли е електронно връчване на документи (връчване на съдебни или извънсъдебни документи чрез електронни средства за комуникация от разстояние, като например електронна поща, защитено интернет приложение, факс, SMS и др.) в гражданското производство? Ако отговорът е положителен, за кои видове производства е предвиден този начин? Съществуват ли ограничения по отношение на възможността за прибягване до този начин на връчване на документи в зависимост от това кой е адресатът (юрист, юридическо лице, дружество или друг стопански субект и т.н.)?
- 7 „Заместващо“ връчване
 - 7.1 Правото на тази държава членка позволява ли други начини на връчване в случаите, когато не е било възможно връчването на документите на адресата (например съобщаване на домашния адрес, в службата на съдебния изпълнител, чрез пощенска услуга или чрез залепване на уведомление)?
 - 7.2 Кога документите се считат за връчени, ако се прилагат други начини на връчване?
 - 7.3 Ако друг начин на връчване е депозирането на документите на определено място (напр. в пощенска служба), как се уведомява адресатът за това депозиране?
 - 7.4 Какви са последствията, ако адресатът откаже да приеме връчването на документите? Считат ли се документите за редовно връчени, ако отказът от приемане не е бил законен?
- 8 Връчване по пощата на документи, изпратени от чужбина (член 14 от Регламента за връчването)
 - 8.1 Ако пощенската служба доставя документ, изпратен от чужбина, на адресат в тази държава членка в случай, при който се изисква обратна разписка (член 14 от Регламента за връчването), трябва ли пощенската служба да достави документа лично на адресата или може, съгласно националните правила за пощенските доставки, да достави документа и на друго лице на същия адрес?
 - 8.2 Как може съгласно правилата за пощенските доставки в тази държава членка да се осъществи връчването по член 14 от Регламента № 1393/2007 за връчването на документи, изпратени от чужбина, ако нито адресатът,

нито друго лице, имащо право да получи доставката (ако това е възможно съгласно националните правила за пощенските доставки — вж. по-горе), са намерени на адреса за доставка?

- 8.3 Предоставя ли пощенската служба определен период от време за вземане на документите, преди да ги изпрати обратно като недоставени? Ако отговорът е „да“, по какъв начин се информира адресатът, че в пощенската служба има пратка, предназначена за вземане от него?
- 9 Има ли писмено доказателство, че документът е връчен?
- 10 Какво става, ако се случи нещо непредвидено и адресатът не получи документа или ако връчването е извършено в нарушение на закона (напр. документът е връчен на трето лице)? Може ли все пак връчването на документа да е валидно (напр. могат ли нарушенията на закона да бъдат санирани) или трябва да се направи нов опит за връчване на документа?
- 11 Плаща ли се за връчване на документ и ако да, каква сума?

1 Какво на практика означава правният термин „връчване на документи“? Защо има особени правила за „връчването на документи“?

При завеждане на дела в съда комуникацията е от изключително значение. За страните в производството и за съдията е абсолютно необходимо да са запознати с исканията на ищеца, доводите на ответника, хода на производството и съдебното решение. Страна, която не приема решението и обжалва пред по-висшестоящ съд, трябва да уведоми другите страни за решението си, като представи или изпрати документи (напр. призовки, искиви молби, документи за представяне в съда, съдебни решения, жалби и т.н.). Това не се отнася за самите документи, а за начина, по който те се изпращат за разглеждане от страните, и когато е подходящо — от съда. Съответните правила са определени в членове 32—47 от Съдебния кодекс (*code judiciaire*).

В Белгия се прави разграничение между уведомяване (*notification*) и връчване (*signification*).

По същество връчването означава предаване на документ на друго лице чрез държавен служител. В Белгия този държавен служител е известен като съдебен изпълнител. На практика съдебният изпълнител връчва на въпросното лице заверено копие от документа.

Съдебният изпълнител може да предава различни документи (посочено по-долу като „връчване“ или „протокол за връчване“). Най-известни са:

- призовка за явяване на съдебно заседание;
- връчване на съдебно решение (евентуално със заповед за плащане);
- заповед за плащане;
- заповед за освобождаване на помещения;
- запорно съобщение (напр. във връзка с ваше лично имущество, помещение);
- връчване на предизвестие;
- ...

За разлика от връчването, уведомяването се извършва, когато даден съдебен документ (оригинал или копие) се изпраща по пощата, т.е. без участието на държавен служител.

Важна е датата на връчване.

При връчване на призовки трябва да се спазват определени срокове между момента на връчването и момента, в който делото влиза за разглеждане на първоначалното съдебно заседание.

Когато се връчва съдебно решение, тази дата представлява началната дата за срока, в рамките на който могат да бъдат подадени възражения или жалби.

По принцип документите се връчват. Уведомяването се използва в специални, определени от закона случаи.

Документът (*l'exploit de signification*) трябва да бъде подписан от изпълняващия съдебен изпълнител и съгласно посоченото в член 43 от Съдебния кодекс трябва да съдържа следната информация, в противен случай няма да бъде валиден:

1° ден, месец, година и място на връчване;

2° име, собствено име, професия, местоживеене и ако е приложимо, правоспособност и дееспособност и вписване в търговския регистър на лицето, по чието искане се връчва документът;

3° име, собствено име, местоживеене или ако липсва местоживеене — местопребиваване, и ако е приложимо, правоспособност и дееспособност на адресата на документа;

4° име, собствено име и ако е приложимо, правоспособност и дееспособност на лицето, на което е предадено копие или при което е оставено копие в случаите, посочени в член 38, параграф 1, или до което е изпратен документът по пощата в случаите, посочени в член 40;

5° име и собствено име на съдебния изпълнител и адреса на службата му;

6° разбивка на разходите.

Лицето, на което е предадено копие, потвърждава оригинала. Ако то откаже да го подпише, съдебният изпълнител отбелязва отказа му върху известието.

Съгласно член 47 от Съдебния кодекс съдебният изпълнител не може да връчва документи:

1. преди 6:00 часа сутринта и след 21 часа вечерта на място, недостъпно за обществото;
2. през съботите, неделите или официалните празници (това ограничение не се прилага при връчване на документи по наказателни дела, вж. съдебна практика на Касационния съд, Cass., 27 март 1984 г., R.W. 1984—1985 г., 1093; Антверпен, 2 октомври 1975 г., R.W. 1976—1977 г., 1834), освен в неотложни случаи и с позволение на магистрата (*juge de paix*) за призоваване по дела, които трябва да бъдат разглеждани от него, съдията, който е издал разрешението за документи, изискващи предварително разрешение, а във всички други случаи — председателят на първоинстанционния съд.

Когато се връчва документът, лицето, на което се връчва, получава копие от документа (връчване), а съдебният изпълнител запазва оригинала, докато делото е все още се разглежда при него. При връчване на призовки съдебният изпълнител не запазва оригинала, а го изпраща на съда, за да бъде добавен към списъка на делата (известие за призовка за явяване на съдебно заседание).

Копието от известието трябва да съдържа цялата информация от оригинала и да бъде подписано от съдебен изпълнител (член 43 от Съдебния кодекс), в противен случай няма да бъде валидно.

2 Кои документи трябва да се връчват официално?

В закона е предвидено кои документи да бъдат предадени чрез връчване и кои чрез уведомяване. Броят им обаче е твърде голям, за да бъдат посочени всички. Примерите включват призовки, иски молби, съдебни решения, жалби и възражения.

3 Кой отговаря за връчването на документ?

Документите се връчват от съдебен изпълнител и следователно трябва да бъдат връчени от самия съдебен изпълнител.

Уведомяването се извършва от деловодството на съда (в редки случаи от прокуратурата) чрез препоръчана съдебна поща (специален вид препоръчано писмо с обратна разписка) или чрез обикновена, или препоръчана поща. Правилата, уреждащи препоръчаната съдебна поща, са определени в член 46 от Съдебния кодекс.

4 Действия за установяване на адрес

4.1 Съгласно Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела, замоленият орган в тази държава членка опитва ли се по собствена инициатива да установи местонахождението на адресата на документите за връчване, ако адресатът вече не пребивава на адреса, известен на молещия орган?

Да.

Що се отнася до Белгия, получаващите органи определени в съответствие с член 2, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1393 /2007 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела („връчване на документи“), са съдебните изпълнители с териториална компетентност.

Съгласно член 1 от Кралски указ от 16 май 1986 г. за разрешаване на достъпа на съдебните изпълнители до Националния регистър на физическите лица (*Arrêté royal du 16 mai 1986 autorisant l'accès des huissiers de justice au Registre national des personnes physiques*) за изпълнение на задачите, по отношение на които са компетентни, съдебните изпълнители имат право на достъп до информацията, посочена в член 3, параграф 1, точки 1—9 и член 3, параграф 2 от Закона от 8 август 1983 г. за създаване на Национален регистър на физическите лица (*loi du 8 août 1983 organisant un Registre national des personnes physiques*). Информацията включва по-специално адреса, регистриран като основен адрес за всяко физическо лице в регистрите на населението (местоживееене).

4.2 Чужди съдебни органи и/или страни в съдебно производство имат ли достъп до регистри или услуги в тази държава членка, позволяващи установяването на настоящия адрес на лицето? Ако отговорът е „да“, кои са съществуващите регистри или услуги и каква процедура трябва да се следва? Каква такса, ако има такава, следва да се заплати?

Не.

По принцип достъп до информацията в Националния регистър може да се предостави само на белгийски граждани, публични органи и специалисти, посочени в член 5 от Закона от 8 август 1983 г. за създаване на Национален регистър на физическите лица.

Разрешението се предоставя от Секторния комитет на Националния регистър (*Comité sectoriel du Registre National*), създаден към Комисията за защита на личните данни (*Commission de la protection de la vie privée*) съгласно член 15 от Закона от 8 август 1983 г. за създаване на Национален регистър на физическите лица.

4.3 Как органите в тази държава членка разглеждат искане за установяване на настоящия адрес на лицето, изпратено съгласно Регламент (ЕО) № 1206/2001 на Съвета от 28 май 2001 г. относно сътрудничеството между съдилища на държавите членки при събирането на доказателства по граждански или търговски дела?

Органите не могат да разглеждат такова искане, освен ако намирането на адреса не се счита за разследваща мярка с цел събиране на доказателства, които да се използват при започнати или предстоящи граждански или търговски съдебни процедури.

В Регламент (ЕО) № 1206/2001 на Съвета от 28 май 2001 г. относно сътрудничеството между съдилища на държавите членки при събирането на доказателства по граждански или търговски дела няма определение на понятието „доказателство“. То обхваща, наред с другото, разпити на свидетели, страни или вещи лица, изготвяне на документи, разследвания, установяване на факти, провеждане на консултации със специалисти в областта на благополучието на семейството и децата.

Съгласно член 1, параграф 2 от горепосочения Регламент (ЕО) № 1206/2001 искането не може да бъде направено „за събиране на доказателство, за което няма намерение да се използва при започнати или предстоящи съдебни процедури“.

По принцип адресът на лице, по отношение на което се изисква връчване или уведомяване на съдебен или извънсъдебен документ, не може да се счита за доказателство по смисъла на член 1 от Регламент (ЕО) № 2006/2001.

Освен това член 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 2006/2001 изрично гласи, че искането трябва да съдържа „имената и адресите на страните...“.

5 Как на практика се извършва обичайното връчване на документа? Съществуват ли алтернативни начини, които могат да се използват (различни от заместващото връчване, посочено в точка 6 по-долу)?

а) Връчване

Начините на връчване се уреждат от членове 32—47 от Съдебния кодекс и се прилагат както при граждански, така и при наказателни дела.

- Лично връчване (член 33 и член 34 от Съдебния кодекс)

Ако съдебният изпълнител възнамерява на връчи документ, той преди всичко ще положи усилие да предаде копието от документа лично на адресата. Това представлява лично връчване.

Документите могат да бъдат връчени лично на адресата на всяко място, където може да бъде открит от съдебния изпълнител. Не е задължително това да бъде по мястото на пребиваване на адресата; връчването може да бъде валидно например и при връчване на местоработата на адресата, на улицата или в офиса на съдебния изпълнител.

Условието е мястото на връчване да попада в рамките на юрисдикцията на съдебния изпълнител.

Когато липсва информация относно местонахождението на адресата, съдебният изпълнител отива директно до адреса по местоживееене на адресата с надеждата да го открие там.

Ако съдебният изпълнител открие страната (независимо къде се намира тя) и страната откаже да приеме копие от документа, съдебният изпълнител отбелязва отказа върху оригинала (след което копие се прилага към оригинала) и се счита, че връчването е извършено лично.

Що се отнася до юридическите лица, се счита, че връчването е извършено лично, когато копие от документа е предоставено на агенцията или на служител, упълномощен съгласно закон, устав или чрез надлежно оправомощаване, да представлява юридическото лице в съдебни производства дори и на съвместна основа. Поради това, когато става въпрос за дружество с ограничена отговорност например, връчването е валидно, ако документът се връчи на управителя, независимо дали той се намира на регистрираното място на стопанска дейност или на друго място, намиращо се извън извън него.

- Връчване по местоживееене/регистрирано място на стопанска дейност (член 35 от Съдебния кодекс)

Ако връчването не може да бъде извършено лично, то се извършва по местоживееене на адресата. „Местоживееене“ означава мястото, вписано като основен адрес на адресата в регистрите на населението, т.е. адрес по местоживееене.

Когато адресатът няма официален адрес по местоживееене, връчването може да се извърши на адреса по местопребиваване. „Местопребиваване“ означава всяко друго установяване, като например мястото, където се намира службата на лицето или където то извършва търговска или промишлена дейност. Главният полицейски служител трябва да уведоми изпълняващия съдебен изпълнител за местопребиваването на страна, която няма официално местоживееене, когато е получил указания да извърши това.

Ако в случай на юридическо лице не е възможно връчването да се извърши лично, то може да се извърши на регистрираното място на стопанска дейност или административната служба.

При връчване по местоживееене копие от документа се предава на роднина, близък, чиновник или служител на адресата. Документът не може да се връчва на лица под 16 годишна възраст. Съдебният изпълнител отбелязва върху оригинала и върху копие правоспособността и дееспособността на лицето, на което връчва копие (напр. отношенията му с адресата).

- Връчване срещу подпис (член 38, параграф 1 от Съдебния кодекс)

Ако съдебният изпълнител не може да връчи документа по един от посочените начини (членове 33—35 от Съдебния кодекс), връчването ще се извърши в съответствие с член 38, параграф 1 от Съдебния кодекс, т.е. документът се оставя на адреса по местоживееене или при липса на местоживееене — на адреса по местопребиваване на адресата (връчване срещу подпис).

Копие от документа се оставя на адреса, като се използва пощенската кутия и се поставя в запечатан плик (върху който са отбелязани службата на съдебния изпълнител, името и собственото име на адресата и мястото на връчване, с обозначение „*Pro Justitia – A remettre d'urgence* (да се достави спешно)“).

Ако няма пощенска кутия, съдебният изпълнител има право да остави копие, което е поставено в плик, по всеки друг начин (напр. като го плъзне под вратата, като го хвърли през портата или оградата или като го залепи с тиксо върху вратата).

Съдебният изпълнител посочва върху оригиналния документ и върху копие, което се връчва, датата, часа и мястото, на което е оставено копие.

Не по-късно от първия работен ден след връчването на документа съдебният изпълнител изпраща подписано писмо на адреса по местоживееене или при липса на адрес местоживееене — на адреса по местопребиваване на адресата. В писмото се посочват датата и часът на доставяне и в него се казва, че идентичното копие от документа може да бъде взето лично от адресата или от негов пълномощник, надлежно упълномощен в писмена форма от службата на съдебния изпълнител в срок от три месеца от датата на връчване на документа.

Когато адресатът е подал молба за промяна на местоживеенето (искане за промяна на адреса), посоченото в параграф 3 препоръчано писмо ще бъде изпратено на мястото, където лицето е вписано в регистрите на населението, и на адреса, на който е посочило, че желае да установи своето ново местожителство.

Когато е отправено предложение за заличаване от публичния регистър (на адреса по местоживеене) на адресата и съдебният изпълнител не може да заключи от фактите, че адресатът вече не е действително пребиваващ на адреса по местоживеене, е достатъчно връчването да се извърши съгласно член 38, параграф 2 от Съдебния кодекс (вж. по-долу).

Когато е предложено заличаване от публичния регистър, връчване на прокурора в съответствие с член 38, параграф 2 от Съдебния кодекс (вж. по-долу) е допустимо единствено когато съдебният изпълнител потвърди, че адресатът вече не пребивава на адреса по местоживеене (напр. когато съдебният изпълнител установи, че адресатът е изгонен от въпросния адрес) или е физически невъзможно да връчи документите.

Както бе посочено по-горе, уведомяването се извършва с писмо, препоръчано писмо или препоръчана съдебна поща. В бъдеще е възможно уведомяването да се извършва и по електронен път.

- Физическа невъзможност за връчване (член 38, параграф 2 от Съдебния кодекс)

Ако от установените на адреса факти е очевидно (напр. домът е разрушен при пожар или ако се установи, че адресът по местоживеене е неизползваема земя), че е физически невъзможно връчването да се извърши, като на адреса по местоживеене на адресата се остави копие от документа (или при липса на адрес по местоживеене — на адреса по местопребиваване), копието се предава на прокурора с местна компетентност.

И в оригинала, и в копието се посочват обстоятелствата, налагащи връчването на прокурора.

Същото важи и когато имотът (който е посочен като местоживеене на адресата) е очевидно изоставен и адресатът не е подал молба за промяна на местожителството (напр. в случай на отстранение адресатът не присъства. След това се извършва връчване на прокурора в съответствие с член 38, параграф 2 от Съдебния кодекс).

Както бе посочено по-горе, връчването в съответствие с член 38, параграф 2 от Съдебния кодекс се прилага в случай на предложено заличаване от публичния регистър, когато съдебният изпълнител може да установи, че адресатът в действителност не живее на посочения адрес.

Връчването на прокурор не е валидно, ако страната по чието искане то се извършва, знае къде се намира избраното местоживеене или адресът по местопребиваване на адресата, в зависимост от това кое е приложимо.

- Връчване по избрано местоживеене (член 39 от Съдебния кодекс)

Когато адресатът има избрано местоживеене при представител, предаването на документите може да се извърши чрез връчване или уведомяване на избраното местоживеене. Това е избор, а не задължение. Поради това няма причина връчването да не бъде извършено по действителното местоживеене (в Белгия), вместо по избраното местоживеене (Cass. (Глава 1.), 26 февруари 2010 г., J.T., 2010 г., № 6397, 371; Cass. (Глава 1.), 10 май 2012 г., R.W., 201213, 1212).

Съществува само едно изключение, когато адресат, чието действително местоживеене (или регистрирано място на стопанска дейност) е в чужбина, има избрано местоживеене в Белгия, връчването трябва да се извърши на избраното местоживеене, в противен случай то не е валидно (член 40 от Съдебния кодекс, вж. също Cass. (Глава 1), 9 януари 1997 г., J.T., 1997 г., № -98, 811; Cass. „Когато страната, по чието искане е извършено връчването, знае къде се намира избраното местоживеене на адресата, документът трябва да бъде връчен на тази страна и на това място; това не е избор, а задължение и е въпрос на обществен ред“).

Ако копието се предава лично на представителя на избраното местоживеене, се счита, че връчването е лично. Не е възможно връчването или уведомяването да се извърши на избраното местоживеене, ако представителят е починал, вече не живее там или е преустановил дейност.

Местоживеенето се избира въз основа на правните отношения между страните (т.е. в рамките на процедура между страните). Следователно то е валидно само между тези страни и се ограничава до тези правни отношения. Поради това Касационният съд постановява, че изборът на местоживеене в рамките на процесуален акт от първа инстанция (напр. в призовката или писмените изложения) е валидно в цялост само за цялата фаза на производство на първа инстанция, изпълнението на последващото решение и обжалването на това решение (от ответната страна). Ако при последващо производство (напр. при обжалване) изборът на местоживеене не е същият, той не се прилага по отношение на тези последващи производства (Cass. (Глава 1.), 30 май 2003 г., R.W. 2003—2004 г., 974; Cass. Глава 2, 10 май 2006 г., R.W. 20082009, 455; Cass. Глава 1, 29 май 2009 г., R.W. 2010—2011 г., 1561).

Трябва да се прави разграничение между понятието „избрано местоживееене“ и понятието „адрес на настаняване“, което е разгледано по-долу.

По отношение на прилагането на езиковата правна уредба (Закон от 15 юни 1935 г. за употребата на езиците в съдебната сфера, *loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire*), съдът по обезпечителни мерки (*juge des saisies*) дава много точно определение в Брюж (съд по обезпечителни мерки, Брюж, 11 октомври 2006 г., T.G.R. 2010, 95): това е мястото, където действително е извършено връчването (в този случай избраното местоживееене), а не действителното местоживееене. В конкретния случай и заявителят, и страната живеят във френската езикова област. Страната, която се призовава обаче, има избрано местоживееене в нидерландската езикова област. Тя се призовава (само на нидерландски език) по възражение пред съда по обезпечителни мерки в Брюж. Съгласно езиковата правна уредба призовките трябва да бъдат на нидерландски език. Въпросът е дали в съответствие с член 38 от Закона за употребата на езиците трябва да се добави и превод на френски език. Съдът не намира за необходимо към призовките на нидерландски език да бъде добавен и превод на френски език, тъй като изборът на език се определя единствено от мястото на връчване.

- Връчване при неизвестно местоживееене (член 40 от Съдебния кодекс)

„По отношение на лица, които нямат известно местоживееене или местопребиваване, или избрано местоживееене в Белгия, съдебният изпълнител изпраща копие от документа с препоръчана поща до техния адрес по местоживееене или местопребиваване в чужбина, като използва въздушна поща, ако местоназначението не е в съседна държава, без да се засягат други форми на предаване, договорени между Белгия и тяхната държава по местоживееене или местопребиваване. Документът се счита за връчен, когато е предаден на пощенската служба срещу пощенска разписка съгласно посоченото в този член.

За лица, за които местоживееенето или местопребиваването, или избраното местоживееене в Белгия или в чужбина не е известно, се извършва връчване на прокурора в района, в който заседава съдът, който трябва да разгледа или е разглеждал молбата; ако до съда не е подадена или не е била подавана молба, се извършва връчване на прокурора, в рамките на чиято компетентност е адресът по местоживееене на ищеца, или ако няма местожителство в Белгия — прокурорът за Брюксел.

[...]

Връчването може винаги се извършва лично, ако лицето се намира в Белгия.

Връчването в чужбина или на прокурор е нищожно, ако страната по чието искане се извършва то, знае къде се намира местоживееенето или местопребиваването, или избраното местоживееене на адресата в Белгия или в чужбина, в зависимост от това кое е приложимо“.

Касационният съд счита, че това не е избор, а задължение, което е въпрос на обществен ред (Cass., Глава 1, 9 януари 1997 г., R.W. 1997-1998, 811).

Страната, на която се връчва документ, в който се твърди, че ответната страна например е била известена за нейното местопребиваване, и поради това се позовава на правилото, че връчването на прокурора е нищожно, трябва да представи доказателства. Следователно доказателствената тежест се носи от страната, на която е връчен документът (Съд по обезпечителни мерки на Гент, 18 март 2008 г., R.W. 2010—2011 г., 124).

- Специални правила за връчване (вж. член 41 и член 42 от Съдебния кодекс).

- Връчване и уведомяване, които се извършват във връзка с лица, по отношение на които е назначен довереник, се извършват по отношение на самите лица и по местоживееене или местопребиваване на довереника, доколкото връчването или уведомяването са свързани с функцията на довереника (член 499/12 от Гражданския кодекс).

Адрес на настаняване: „Адрес на настаняване“ означава или адресът на физическо лице, вписан в регистъра на населението на мястото, където е установило своето основно местопребиваване, или адресът на юридическо лице, на който със съгласието на това физическо или юридическо лице е регистрирано дадено физическо лице без постоянно местопребиваване (член 1, параграф 2 от Закона от 19 юли 1991 г. относно регистрите на населението, личните карти, идентификационните карти за чужди граждани и документите за местопребиваване, за изменение на закона от 8 август 1983 г. за създаване на национален регистър на физическите лица (изменен на 31 август 2015 г.) (*Loi du 19 juillet 1991 relative aux registres de la population, aux cartes d'identité, aux cartes d'étranger et aux documents de séjour et modifiant la loi du 8 août 1983 organisant un Registre national des personnes physiques (dans sa teneur modifiée au 31 août 2015)*).

Лице без постоянно местопребиваване използва адреса по местоживеене на друго лице, както е в случая. Лице, което упълномощава физическо лице да използва неговия адрес по местоживеене като адрес на настаняване, се задължава да предаде безплатно всички изпратени на този адрес документи (напр. по пощата). Освен това на адреса на настаняване могат да бъдат изпратени определени обезщетения (за които е необходим официален адрес) (като например семейни надбавки, обезщетения за безработица, взаимни ползи) (адресът на настаняване не е необходим обаче за получаване на социални интеграционни плащания!).

Лицата (без постоянно местоживеене или местопребиваване), които могат да използват адрес на настаняване, са:

- лица, живеещи в подвижни жилища (напр. лодка или каравана) (не са включени жилищни каравани);
- лица, които отсъстват поради обучение или бизнес пътуване за по-малко от една година;
- части на гражданските и военните въоръжени сили, намиращи се в чужбина и техните домакинства;
- лица, които нямат или които вече нямат местопребиваване поради липсата на средства.

Адресът на настаняване може да се предостави от Социалната служба (*Centre public d'aide sociale*) или от физическо лице.

Когато дадено лице има адрес на настаняване, съдебният изпълнител може да връчи на този адрес всички документи, за разлика от посоченото по-горе понятие „избрано местоживеене“: на този адрес съдебният изпълнител може да връчва само документи, които са свързани с правни сделки/производства, за които е избрано това местоживеене.

Съдебните изпълнители обаче не могат да налагат заповед за адрес на настаняване (по отношение на лицето, което има адрес на настаняване), тъй като се счита, че това лице не притежава движимо имущество на този адрес.

б) Уведомяване

Член 46, параграф 1 [...].

„Когато препоръчано съдебно писмо е изпратено в печатна форма, пощенската служба го предава лично на адресата или на неговия адрес по местоживеене, както е посочено в член 33, член 34, член 35 и член 39. Лицето, което приема писмото, се подписва и вписва датата върху обратната разписка, след което пощенската служба я връща на подателя. Пощенският служител отбелязва всеки отказ за полагане на подпис в края на обратната разписка.

Когато съдебното препоръчано писмо не може да бъде предадено лично на адресата или на адреса му по местоживеене, пощенският служител оставя уведомление за предаване. Писмото се съхранява в пощенския склад за срок от осем дни. В рамките на този срок писмото може да бъде взето от адресата или от негов надлежно упълномощен в писмен форма пълномощник.

Ако обаче адресатът е поискал пощата му да се препраща или да се съхранява в пощенската служба, писмото се връща или се съхранява на адреса, посочен от адресата за периода, обхванат от искането.

Писмо, адресирано до лице в несъстоятелност, се предава на администратора.

Правилата за прилагането на параграфи 3—5 се определят от Краля.

[...]

Член 46, параграф 4 Министърът на правосъдието може да определи формулярите и указанията за връчване, които трябва да се приложат при изпращането на препоръчано съдебно писмо. Ако местоназначението е в чужбина, препоръчаното съдебно писмо се заменя с писмо, регистрирано в пощенската служба, без да се засягат методите за предаване, предвидени в международните конвенции, и прилагането на параграфи 2 и 3.

Ако това е договорено от един от ищците или жалбоподателите, било в призовката, било в исквата молбата, било писмено при първото явяване пред съда, препоръчаните съдебни писма се заменят с връчване по искане на страната, отговорна за уреждане на тези договорености.

Член 46/1 Връчване, което се извършва единствено чрез писмо до страна, представлявана от адвокат в съответствие с член 728, член 729 или член 729/1, и която не е уведомила деловодството на съда в съответствие с член 729/1, че последният вече не я представлява, се извършва само като писмото се изпрати на този адвокат“.

С член 32b от Съдебния кодекс се създава правна рамка за съобщенията и уведомленията между редица участници в съдебната система.

6 Позволено ли е електронно връчване на документи (връчване на съдебни или извънсъдебни документи чрез електронни средства за комуникация от разстояние, като например електронна поща, защитено интернет приложение, факс, SMS и др.) в гражданското производство? Ако отговорът е положителен, за кои видове производства е предвиден този начин? Съществуват ли ограничения по отношение на възможността за прибегване до този начин на връчване на документи в зависимост от това кой е адресатът (юрист, юридическо лице, дружество или друг стопански субект и т.н.)?

В близко бъдеще ще бъде въведена система за електронно връчване на документи. Правната структура вече е създадена, но все още не е влязла в сила. Съдебните изпълнители могат да решат дали при граждански или наказателни дела да връчват своите документи по електронен път или лично. Принципът на териториалност ще продължи да се прилага.

На практика връчването ще се извършва на електронен правен адрес, определен от органите, или на избран електронен адрес по местоживееене. За да се извърши връчване на електронен адрес по електронно местоживееене, адресатът трябва да даде изричното си съгласие чрез своя електронен идентификационен номер.

7 „Заместващо“ връчване

7.1 Правото на тази държава членка позволява ли други начини на връчване в случаите, когато не е било възможно връчването на документите на адресата (например съобщаване на домашния адрес, в службата на съдебния изпълнител, чрез пощенска услуга или чрез залепване на уведомление)?

В белгийското право се предвиждат няколко начина за предаване на документи (вж. отговора на въпрос 5).

Обичайният начин за предаване на съдебни документи е връчването посредством документ от съдебен изпълнител.

В член 32 от Съдебния кодекс „връчването“ се определя като „предаване на оригинал или копие от документа; то се извършва посредством документ от съдебен изпълнител или в предвидените от закона случаи, както е посочено в закона“.

В закона обаче са посочени определени случаи, в които документите могат да бъдат изпратени единствено чрез **уведомяване**.

В член 32 от Съдебния кодекс „уведомяването“ се определя като „изпращане на оригинала или копие от процесуален документ чрез пощенската служба или електронната поща на електронния съдебен адрес или в предвидените от закона случаи — по факс или както е посочено в закона“.

Член 14 от Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно връчването в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела (връчване на документи) гласи, че връчването по пощата трябва да бъде „посредством препоръчано писмо с обратна разписка или друга равностойна услуга“.

1. Основни форми на връчване

а) Лично връчване (член 33 и член 34 от Съдебния кодекс)

Съгласно член 33 от Съдебния кодекс „връчването се извършва лично, когато копие от документа се връчва пряко на адресата. Лично връчване на адресата може да се извърши навсякъде, където той бъде намерен от съдебния изпълнител. Ако адресатът откаже да приеме копие от документа, съдебният изпълнител отбелязва отказа върху оригинала и се счита, че връчването е извършено лично.

В член 34 от Съдебния кодекс се добавя, че „връчването на юридическо лице се счита за извършено, когато копие от документа е предадено на агенцията или на служител, упълномощен съгласно закон, устав или чрез надлежно оправомощаване, да представлява юридическото лице в съдебни производства дори и на съвместна основа“.

б) Връчване по местоживееене (член 35 от Съдебния кодекс)

В член 35 от Съдебния кодекс се предвижда, че „ако връчването не може да бъде извършено лично, то се извършва по местоживееене или при липса на адрес по местоживееене — на адреса по местопребиваване, а когато става въпрос за юридическо лице — на регистрираното място на стопанска дейност или административна служба. Копие от документа трябва да бъде връчено на роднина, близък, чиновник или служител на адресата. То не може да се връчва на лица под 16 годишна възраст.

Съгласно член 36 от Съдебния кодекс, „местоживееене“ е „мястото, вписано като основен адрес на лицето в регистрите на населението“, докато „местопребиваване“ е „всяко друго установяване, като например мястото, където се намира службата на лицето или то извършва търговска или промишлена дейност“.

в) Връчване чрез оставяне на копие от документа (член 38, параграф 1 от Съдебния кодекс).

В Член 38, параграф 1 от Съдебния кодекс се предвижда, че когато не е възможно документът да се връчи лично или на адреса по местоживееене, „връчването се извършва от съдебния изпълнител, като той оставя копие от документ в запечатан плик на адреса по местоживееене или при липса на адрес по местоживееене — на адреса по местопребиваване на адресата“. Пликът трябва да съдържа конкретна информация, определена в член 44, параграф 1 от Съдебния кодекс.

Член 38, параграф 1 от Съдебния кодекс гласи: „Не по-късно от първия работен ден, следващ връчването на документа, съдебният изпълнител изпраща подписано писмо на адреса по местоживееене или при липса на адрес по местоживееене — на адреса по местопребиваване на адресата. В писмото се посочват датата и часът на предаване и в него се казва, че идентично копие от документа може да бъде взето лично от адресата или от негов пълномощник, надлежно упълномощен в писмена форма, от службата на съдебния изпълнител в срок от три месеца от датата на връчване на документа.

г) Избор на местоживееене (член 39 от Съдебния кодекс)

Съгласно член 39 от Съдебния кодекс, „когато адресатът има избрано местоживееене при представител, връчването и уведомяването могат да се извършат на този адрес по местоживееене. Ако копието се връчва лично на представителя на избраното местоживееене, се счита, че връчването е лично. Възможно е връчването на избраното местоживееене да отнема повече време, ако представителят е починал, вече не пребивава там или е преустановил дейността си там“.

2. Уведомяване с препоръчано писмо с обратна разписка

Когато документът е изпратен с препоръчано писмо с обратна разписка и адресатът не може да бъде открит на посочения върху писмото адрес, на адреса се оставя уведомление за предаване. В този случай писмото може да бъде взето от мястото, посочено върху уведомлението за предаване, или от мястото, договорено между пощенската служба и адресата, в срок от 15 дни, бе да се включва датата на връщане.

7.2 Кога документите се считат за връчени, ако се прилагат други начини на връчване?

Когато документът е изпратен с препоръчано писмо с обратна разписка, ако адресатът не може да бъде открит на посочения върху писмото адрес, на този адрес се оставя уведомление за предаване. В този случай писмото може да бъде взето от мястото, посочено върху уведомлението за предаване, или от мястото, договорено между пощенската служба и адресата, в срок от 15 дни, бе да се включва датата на връщане.

Когато подаването на документа се извършва чрез **връчване**, в протокола за връчване трябва да се посочи датата на връчването (член 43 от Съдебния кодекс).

Когато предаването на документа се извършва чрез **уведомяване**, в Белгия се прилага система за двустепенно датиране.

Датата, която е приложима по отношение на подателя, се различава от датата, която е приложима по отношение на адресата на документа.

По отношение на подателя за дата на изпращане се счита датата на уведомяване.

Член 53а от Съдебния кодекс на Белгия гласи, че освен ако не е предвидено друго по закон, срокът за адресата започва да тече на първия ден, следващ датата, на която писмото е предадено на мястото на неговото местоживееене или неговото местопребиваване, или избраното местоживееене, в зависимост от случая.

7.3 Ако друг начин на връчване е депозирането на документите на определено място (напр. в пощенска служба), как се уведомява адресатът за това депозиране?

Що се отнася до **връчване** чрез оставяне на копие от документа, вж. по-горе: Връчване чрез оставяне на копие от документа (член 38, параграф 1 от Съдебния кодекс).

7.4 Какви са последствията, ако адресатът откаже да приеме връчването на документите? Считат ли се документите за редовно връчени, ако отказът от приемане не е бил законен?

Когато предаването на документа се извършва чрез **връчване**, адресатът няма възможност да възрази, с изключение на мотива за отказ по членове 5—8 от посочения по-горе Регламент(ЕО) № 1393/2007 (изискване за превод).

Когато изпращането на документа се извършва чрез уведомяване, член 53а от Съдебния кодекс гласи, че освен ако не е предвидено друго по закон, срокът за адресата започва да тече на първия ден, следващ датата, на която писмото е било п

редадено на неговия адрес по местоживеее или по местопребиваване, или избрано местоживеее, в зависимост от случая. Следователно адресатът няма възможност да възрази срещу уведомяване, извършено с препоръчано писмо с обратна разписка.

Обаче адресатът на уведомление, изпратено с препоръчана поща с обратна разписка, може впоследствие да оспори валидността на това уведомяване, като докаже, че адресът, посочен върху плика на препоръчаното писмо, не съответства нито на адреса по местоживеее, нито на адреса по местопребиваване или по избрано местоживеее. Ето защо от правна гледна точка връчването чрез съдебен изпълнител е по-сигурно от уведомяването чрез препоръчано писмо с обратна разписка. При връчването изпълняващият съдебен изпълнител проверява адреса на получателя в Националния регистър на физическите лица. Освен това датата на уведомяване чрез препоръчано писмо не може да бъде надеждно установена, ако адресатът не е положил подпис и дата върху обратната разписка при (първото) представяне на препоръчаното писмо на неговия адрес по местоживеее, местопребиваване или избрано местоживеее, докато датата на връчването винаги се указва в протокола за връчване.

Освен всичко това от подготвителните действия по посочения по-горе Регламент (ЕО) № 1393/2007, по-специално Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 1348/2000 на Съвета от 29 май 2000 г. относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела, представено на Комисията на 11 юли 2005 г., е очевидно, че изменението на член 14 е насочено към въвеждането на „единно правило за всички държави членки относно пощенските услуги (чрез предвиждане) на единно изискване (препоръчано писмо с обратна разписка или равностойна на нея услуга) ... Това изискване гарантира достатъчна сигурност, че адресатът е получил документа и че са налице достатъчно доказателства за това“. Следователно изискването за обратна разписка е предназначено да гарантира правна сигурност за страните. Съгласно тази подготвителна дейност не може да бъде установено, че адресатът е получил документа, ако той не е подписал обратната разписка. Решението, прието в член 53а от Съдебния кодекс на Белгия, обаче означава, че уведомлението се счита за предадено, когато документът е „представен“ на адреса по местоживеее, местопребиваване или избрано местоживеее на адресата, без да е необходимо документът да бъде действително предаден на тях или да се подпише обратната разписка.

8 Връчване по пощата на документи, изпратени от чужбина (член 14 от Регламента за връчването)

8.1 Ако пощенската служба доставя документ, изпратен от чужбина, на адресат в тази държава членка в случай, при който се изисква обратна разписка (член 14 от Регламента за връчването), трябва ли пощенската служба да достави документа лично на адресата или може, съгласно националните правила за пощенските доставки, да достави документа и на друго лице на същия адрес?

Член 1 от Кралски указ от 27 април 2007 г. относно пощенските услуги (*Arrêté royal du 27 avril 2007 portant réglementation du service postal*) гласи, че препоръчаните пощенски пратки се състоят от препоръчана поща и поща с обявена стойност.

По принцип препоръчано писмо с обратна разписка може да бъде предадено на адресата единствено след потвърждение на неговата идентичност, срещу подпис върху обратната разписка (член 30, член 53 и член 54, *a contrario*, Кралски указ от 27 април 2007 г.).

Въпреки това член 57 от Кралски указ от 27 април 2007 г. гласи, че „препоръчаните пощенски пратки, върху които е посочен адресът на лице, с което адресатът споделя избрано местоживеее, могат да бъдат предадени на това лице“.

Член 62 от Кралски указ от 27 април 2007 г. гласи, че лица, които са способни да получават кореспонденция в съответствие с нормите на обичайното право, се считат за адресат на кореспонденцията, адресирана до всички дружества, сдружения, организации, фирми и общности.

В член 58 от Кралски указ от 27 април 2007 г. се предвижда, че „препоръчана поща, адресирана до малолетно или непълнолетно лице на възраст под 15 години, се предава на лицето, под чиято опека или наставничество се намира то“.

И накрая, съгласно член 65 от Кралски указ от 27 април 2007 г. препоръчаната поща „може да бъде предадена [...] на представител на адресата [...] при предаване към пощенски орган, който официално притежава правомощието да получава пощенските пратки“.

8.2 Как може съгласно правилата за пощенските доставки в тази държава членка да се осъществи връчването по член 14 от Регламента № 1393/2007 за връчването на документи, изпратени от чужбина, ако нито адресатът, нито друго лице, имащо право да получи доставката (ако това е възможно съгласно националните правила за пощенските доставки — вж. по-горе), са намерени на адреса за доставка?

Пощата се изпраща на посочения адрес, освен в случаите на явна грешка (напр. сбъркано име на улица, неправилен номер, явно сгрешен пощенски код).

Ако адресатът не може да бъде открит на посочения адрес, препоръчаната поща няма да бъде доставена, освен ако адресатът е помолил пощата му да бъде изпращана на различен адрес чрез услугата за препращане (член 51 от Кралски указ от 27 април 2007 г. относно пощенските услуги).

8.3 Предоставя ли пощенската служба определен период от време за вземане на документите, преди да ги изпрати обратно като недоставени? Ако отговорът е „да“, по какъв начин се информира адресатът, че в пощенската служба има пратка, предназначена за вземане от него?

Съгласно член 60 от Кралски указ от 27 април 2007 г. относно пощенските услуги „ако е направен неуспешен опит за доставяне на препоръчана поща на адреса по местоживееене, се оставя уведомление за предаване. В тези случаи пощата може да бъде взета от мястото, посочено върху уведомлението за предаване, или от мястото, договорено между (пощенската служба) и адресата, в срок от 15 дни, без да се включва датата на връщане“.

Член 66 от горепосочения Кралски указ от 27 април 2007 г. гласи, че: „поща, която не може да бъде доставена на адресата, се връща на подателя [...]. Препоръчана поща и книги винаги трябва да се връщат“.

9 Има ли писмено доказателство, че документът е връчен?

В случай на връчване член 43 от Съдебния кодекс гласи, че лицето, на което се връчва копие, трябва да подпише оригинала. Ако то откаже да го подпише, съдебният изпълнител отбелязва отказа върху документа. Следователно при всички случаи ще е налице доказателство за връчването. Много е трудно да се оспори протоколът на даден съдебен изпълнител.

Когато става въпрос за уведомяване, разбира се, е налице писмено доказателство, ако то се извършва с препоръчана поща. В случай на съдебно уведомяване в член 46 също се предвижда доказателство за получаването. Това доказателство се пази в делото.

10 Какво става, ако се случи нещо непредвидено и адресатът не получи документа или ако връчването е извършено в нарушение на закона (напр. документът е връчен на трето лице)? Може ли все пак връчването на документа да е валидно (напр. могат ли нарушенията на закона да бъдат санирани) или трябва да се направи нов опит за връчване на документа?

При обичайни обстоятелства съществува минимален риск адресатът да не получи документа предвид факта, че съгласно белгийското право той се връчва на самото лице. С други думи, съдебният изпълнител предава лично копие на адресата. Законът обаче съдържа и разпоредба за връчване на документа на трета страна (член 35 от Съдебния кодекс) или оставяне на адрес (член 38). В тези случаи връчването се счита за напълно валидно дори когато документът не е бил връчен лично на адресата. Физически лица, които са получили разписка за документ съгласно член 35 и не са я предали, или не са уведомили адресата, носят гражданска отговорност. Тези договорености работят много добре на практика.

Възможността за нарушаване на закона при връчването или уведомяването за документ обаче не може да бъде изключена (например, при липса на определена информация в документа). Процесуалната санкция за неправилно връчване или уведомяване е, че процесуалните документи се обявяват за нищожни. Правилата, уреждащи нищожността, са определени в членове 860—866 от Съдебния кодекс.

В заключение следва да се отбележи, че лицата, причиняващи нищожност, могат да бъдат подведени под отговорност, ако се докаже че носят вина.

11 Плаща ли се за връчване на документ и ако да, каква сума?

Съдебните изпълнители получават заплащане, като тарифите се уреждат от член 522, параграф 1 от Съдебния кодекс.

Точният размер на тарифите, който трябва да се спазва, се определя в Кралски указ от 30 ноември 1976 г. за определяне на тарифите за услугите на съдебните изпълнители по граждански и търговски дела и за определени надбавки (*Arrêté royal du 30 novembre 1976 fixant le tarif des actes accomplis par les huissiers de justice en matière civile et commerciale ainsi que celui de certaines allocations*), http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&cn=1976113030&table_name=loi).

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Последна актуализация: 19/12/2018